

čís. 4, 9a) tr. ř. bezdůvodna. Nesejde na tom, že obžalovaný podle své národnosti, podle svého smýšlení a pod. neměl přímo úmysl učiniti výtisk přístupným většímu počtu osob; pro náplň pojmu dalšího rozšiřování podle citovaných ustanovení zákona, stačí, že prodal jeden výtisk zakázaného tiskopisu, tudíž podle povahy věci odevzdal jej do neobmezeného a jím nijak nekontrolovatelného vlastnictví jiné osoby, čímž již byla o sobě dána možnost, aby se tiskopis stal přístupným individuálně neurčitému počtu osob, aniž mohl obžalovaný tomu nějak zabrániti. Pouhá okolnost, již se obžalovaný v řízení trestním hájil, že objednatel knihy byl stálým zákazníkem obžalovaného (přátelství ve zmateční stížnosti tvrzené jest novota), nedávala mu žádnou záruku proti dalšímu rozšíření zakázaného tiskopisu. Není též třeba, aby bylo zjištěno, že objednatel knihy komukoli výtisk ukazoval nebo chtěl ukázati, neboť stačí, že tu nebylo nijak bezpečným opatřením obžalovaného zabráněno možnosti dalšího rozšíření, jež byla dána a již si obžalovaný musil uvědomiti, jakmile prodal zakázanou tiskovinu jiné osobě. Pokud se tudíž vyžaduje v tomto případě úmyslnost rozšiřování, je v jednání obžalovaného dána, jakmile jako knihkupec bez jakékoli možnosti další kontroly prodal zákazníkovi buď i jen jeden exemplář zakázané tiskoviny.

Pokud pak jde o složku nedbalosti při vědomí o zákazu rozšiřování tiskoviny, má obžalovaný jako knihkupec již podle svého povolání (sr. § 335 tr. zák.) povinnost, aby si sám vhodným způsobem opatřil znalost zákazu řádně v Úředním listě vyhlášeného; opominutí této povinnosti je nedbalostí ve smyslu zákona a nemůže obžalovaného zprostiti trestné zodpovědnosti ani ta okolnost, že snad jinak nevede tiskoviny tohoto druhu (německé); chtěl-li v konkrétním případě takovou tiskovinu ve svém obchodě neobvyklou skutečně prodati, byl před tím, než ji prodal, tím spíše povinen přesvědčiti se o případném zákazu jejího rozšiřování, zvláště když v něm jako inteligentním knihkupci již titul tiskopisu musil vyvolati zvýšenou míru opatrnosti, neboť v této době byly již dostatečně obecně známy protistátní tendence strany NSDAP. Důkaz výsledkem svědkyně Anny V-ové o tom, že obžalovaný německé knihy nevede, a dotazem u policie, že nebyla vydána žádná zvláštní zpráva o konfiskaci, byl tudíž zamítnut právem. Bezdůvodná zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 4982.

Ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného, sraženého zaměstnanci se mzdy podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n., se vyžaduje, by pojistné srazil z a m ě s t n a v a t e l a by si byl vědom toho, že pojišťovně protiprávně zadržuje pojistné ze mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako z a m ě s t n a v a t e l i.

Zaměstnavatelem, povinným odváděti nemocenské pojišťovně příspěvky, není ten, kdo zaměstnance ustanovuje nebo platí, nýbrž ten, kdo nese risiko jejich prací a služeb (§ 8 v té příčině nezměněného zák. čís. 221/1924); prokurista, účetní a pokladník veřejné společnosti není zaměstnavatelem v onom smyslu.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Zm I 118/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci králové ze dne 27. září 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá osvobozující rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čis. 5 a 9a) § 281 tr. ř., při čemž vychází z tvrzení žaloby, že obžalovaný zpronevěřil pojistné dělníků jako prokurista, účetní a pokladník firmy Adolf W. a spol. v K. Při tom však zmateční stížnost přehlíží toto:

Podle § 165 zák. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, čis. 221 sb. z. a n., jenž ponechán v platnosti zákonem ze dne 8. listopadu 1928, čis. 184 sb. z. a n., je pojistné, které zaměstnavatel srážel se mzdy, statkem z a m ě s t n a - v a t e l i svěřeným. Zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák. se dopouští, kdo nějakou věc jemu svěřenou, která činí více než 2.000 Kč, za sebou zadrží nebo sobě přivlastní. Po subjektivní stránce se vyžaduje, by pachatel měl vědomí protiprávnosti svého jednání, t. j. v případě, o jaký jde, by měl vědomí, že zadržuje protiprávně nemocenské pokladně příspěvky (pojistné) jakožto statek svěřený jemu jakožto z a m ě s t n a - v a t e l i (rozh. čis. 2539 sb. n. s.).

Podle plenárního rozhodnutí čis. 2482 sb. n. s. je pojem svěřené věci podle 3. odst. § 36 zák. ze dne 30. března 1888, čis. 33 ř. zák., připojeného k § 36 cit. zák. článkem XV. zák. o nemocenském pojištění dělníků ze dne 15. května 1919, čis. 268 sb. z. a n. opodstatněn jen, měl-li z a m ě s t n a v a t e l v době té které výplaty mzdy nebo služného více peněz v rukou nebo po ruce, než jím bylo vyplaceno zaměstnancům na ryzí mzdu; pouhá účetní srážka nestačí. Na místo tohoto 3. odst. § 36 cit. zák. nastoupil nyní zmíněný již § 165 zák. čis. 221/24 sb. z. a n. Vyžaduje se tedy ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného sraženého zaměstnanci se mzdy: 1. aby pojistné srazil z a m ě s t n a - v a t e l a 2. by si byl vědom toho, že pojišťovně zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří zadržuje protiprávně pojistné připadající se mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako z a m ě s t n a - v a t e l i.

Zaměstnavatelem (povinným odváděti nemocenské pojišťovně příspěvky) byla podle § 4 zák. ze dne 15. května 1919, čis. 268 sb. z. a n. osoba, na jejíž účet je provozován podnik nebo hospodářství (rozh. 2554 sb. n. s.). Podle nyní platného § 8 zák. čis. 221/24, jenž nabyt účinnosti dnem 30. října 1924 a zůstal nezměněn zák. čis. 184/28 sb. z. a n., je zaměstnavatelem osoba, na jejíž v r u b jsou vykonávány činnosti uvedené v §§ 2—4 téhož zákona, t. j. činnosti na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského. Ustanovení tomu nelze rozuměti tak, že by zaměstnavatelem byla osoba, jež zaměstnance platí nebo je ustanovuje, nýbrž ona, v jejíž hospodářství se objevují výsledky prací a služeb ať pozitivně ve formě úspěchu či negativně ve formě

ztráty. Záleží tedy na tom, kdo nese risiko jejich prací a služeb, komu úspěšná činnost jejich přichází k prospěchu a koho též zatěžují neúspěchy a ztráty (nález nejvyššího správního soudu ze dne 29. listopadu 1927, čís. 21.322 sbírky Bohuslavovy A čís. 6926).

Obžaloba netvrdila ani, že obžalovaný byl zaměstnavatelem, ani, že byl majitelem nebo spolumajitelem veřejné společnosti W. a spol. v K., jež dluží nemocenské pojišťovně pojistné, sražené se mzdy dělníkům, nýbrž tvrdila jen, že byl prokuristou, účetním a pokladníkem firmy té. Podle záznamu ve spisech je zapsána firma Adolf W. a spol. v K. v obchodním rejstříku a uvedeny jsou jako veřejné společnice Růžena W-ová, vdova, Marie R-ová, choť inženýra a Bohuslava W-ová, vesměs v K. Jako osoba oprávněná výhradně k zastupování firmy té jest označena Růžena W-ová, kdežto obžalovaný Josef R. jest uveden jako prokurista.

Podle čl. 41—46 obch. zák. je prokura plná moc zmocňující ke všem způsobům soudních i mimosoudních právních jednání jménem principálovým, kteréž s sebou přináší provozování jakékoliv obchodní živnosti. Je tedy co do objemu nejširším druhem mezi způsoby obchodního zastoupení. Zastoupení je však provádění právního jednání ve zjevném úmyslu a s účinkem, že jednání to platiti má za jednání jiného, totiž zastoupeného principála (srov. Randa § 13 právo obchodní), zaměstnavatele, jímž v tomto případě byly veřejné společnice zmíněné firmy, na jejichž toliko vrub byly a mohly býti vykonávány práce a služby vyjmenované v §§ 2—4 zák. čís. 221/24. Obžalovaný jakožto prokurista, účetní a pokladník zmíněné veřejné společnosti byl pouhým jejím zaměstnancem a nikoli zaměstnavatelem, na jehož vrub se vykonávaly práce a služby v §§ 2—4 cit. zák. uvedené a nelze proto o něm říci, že pojistné, jež zaměstnancům srážel, bylo statkem jemu jako zaměstnavateli svěřeným, že si je za sebou zadržel a sobě přivlastnil, když je neodvedl nemocenské pojišťovně.

Nejsou zde tudíž předpoklady objektivní skutkové podstaty zločinu zpronevěry podle § 165 zák. čís. 221/24 a § 183 tr. zák. a není tu proto trestní odpovědnosti na straně obžalovaného, jenž byl podle toho právem podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby zproštěn, byť i se tak stalo z jiných důvodů, než jsou tu uvedeny. Proto bylo zamítnouti zmateční stížnost veřejného obžalobce, aniž bylo potřebí obíratí se zmatečnými důvody v ní uplatňovanými.

Jest ovšem podotknouti, že zpronevěry pojistných příspěvků může se dopustiti i zaměstnanec podniku, byly-li mu pojistné příspěvky k výplatě svěřeny zaměstnavatelem a on je pojišťovně neodvedl, nýbrž je za sebou zadržel a si je přivlastnil. Tu arci zpronevěry té se dopustí ke škodě zaměstnavatele samého, nikoliv pojišťovacího ústavu, oč však v souzeném případě nešlo.

Čís. 4983.

Ochrana cti, zák. č. 108/33 Sb. z. a n.

V prípade verejnej obžaloby, podanej na základe zmocnenia, sú platné súdne úkony, vykonané pred udelením zmocnenia, a pokiaľ smerujú proti vinníkovi, prerušujú v smysle § 108 tr. zák. premlčaciu lehotu.

(Rozh. zo dňa 14. apríla 1934, Zm III 49/34.)